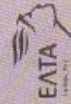


ΠΕΡΙΟΔΟΣ 9 • ΜΑΡΤΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ • ΤΡΟΦΕΣ 1 • 110€

# Δίαυλος

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ



- Εποχή Γ. Παπανδρέου;
- Δ' Κ.Π.Σ.
- Η επανάσταση ως στρατηγική και τακτικές μετασχηματισμού
- Επικοινωνία της πολιτικής
- Η κοινωνική ένταξη ατόμων με νοητική υστέρηση
- Τα οικονομικά μέτρα και οι σχέσεις του κ. Καραμανλή με τα συμφέροντα

#### Γράφουν:

Τ. ΓΕΩΡΓΗΣ  
Α. ΛΙΑΓΚΑ  
Γ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ  
Ε. ΞΑΝΘΟΣ  
Χ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ  
Α. ΠΑΠΠΑΣ  
Α. ΠΕΚΑΣ  
Ε. ΤΖΙΟΛΑΣ  
Γ. ΧΑΪΔΕΜΕΝΟΣ  
Υ. YEVYUSHENKO  
Ι. WALLERSTEIN

- Η ανάκτηση των υποβαθμισμένων περιοχών • FUKU • Ανθρώπινος πόνος: η ελπίδα στον Ανθρωπ
- Καλή τύχη, συνέλληνες



# περιεχόμενα

4	ΕΠΟΧΗ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ;	28	Η ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ
12	Δ' Κ.Π.Σ	34	Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ
16	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	40	ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ ΜΕ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ
18	ΦΥΚΥ	42	ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΛΠΙΔΑ;
20	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΟΝΟΣ: Η ΕΛΠΙΔΑ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ	44	ΚΑΛΟ ΔΡΟΜΟ ΦΙΛΕ, ΚΑΛΗ ΤΥΧΗ ΣΥΝΕΛΛΗΝΕΣ!
22	Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΩΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ	45	ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ...

Μάρτιος - Απρίλιος 2005  
Περίοδος Β' Τεύχος 2

**Δίαυλος**  
επιχειρηματικά & οικονομικά θέματα

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ  
"ΔΙΑΥΛΟΣ"

Λεωφόρος Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία  
Παλατιού 10  
546 22 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ  
Τηλ.: 2310 240157  
Φακ.: 2310 501 974

ΕΚΔΟΤΗΣ  
Αχάλλας Κατέρας

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ  
Ελευθέριος Τζώλας

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ  
ΡΥΘΜΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΡΑΦΗΣ  
Ανδριανουπόλεως 37  
ΤΗΛ.: 2310 451145  
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ  
Μ. ΜΑΜΜΑΤΙΔΗ  
Πρότυπος Βιομηχανία  
Γραφικών Τεχνών Α.Ε.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΝΤΥΠΟΥ  
Λεωνίδιος Τζώλας

Για να συνεχίσει ο "Δίαυλος" να αποτελεί δίαυλο  
επικοινωνίας και προβληματισμού για όλους μας.

η οικονομική σου  
στήριξη  
είναι καθοριστική

(ακόμη και μικρότερη των 20 €)

στο λογαριασμό της Εμπορικής Τράπεζας

012-356-83876298



Γίνε συνδρομητής  
για να λαμβάνεις  
κανονικά το "ΔΙΑΥΛΟ"



# Η ανάκτηση των υποβαθμισμένων – φθαρμένων περιοχών στον αστικό χώρο

(Οι σχεδιασμοί για την περιοχή της Θεσσαλονίκης)

του Θανάση ΠΑΠΠΑ<sup>(\*)</sup>

## 1. Εισαγωγή.

Όταν τίθεται το θέμα της ανασύστασης της αστικής γεωγραφίας της πόλης, φαίνεται ότι καθίσταται επιτακτική μια εκτεταμένη συζήτηση για το μέλλον της, όχι τομεακή αλλά συνολική που θα κινητοποιήσει φορείς και κατοίκους σε ένα ευρύ διάλογο και στοχευμένο για την οριοθέτηση ενός πλαισίου ανάπτυξης κι δράσης. Στο τοπίο της παγκοσμιοποίησης – που συμπεριλαμβάνει τον ανταγωνισμό των Περιφερειών και Πόλεων- τίθεται με νέους όρους το ζήτημα της αστικής ταυτότητας. Η ενδυνάμωση της ταυτότητας της Θεσσαλονίκης, ως σημαντικής πόλης γίνεται θεμελιώδες

ζήτημα. Για τον εκσυγχρονισμό της απαιτούνται νέες θεωρήσεις κι εργαλεία με επιδίωξη το μετασχηματισμό της μητροπολιτικής περιοχής.

Ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός, η συνύπαρξη πολεοδομικών και οικονομοτεχνικών επεξεργασιών, αλλά και η υλοποίηση έργων – παρεμβάσεων, αποτελεί ακόμα ζητούμενο.

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση παρεμβάσεων κλίμακας, πρέπει να στοχεύουν :

- στην αναζωογόνηση της αναπτυξιακής προοπτικής της πόλης,
- στην ενοποίηση επί μέρους σχεδίων και προγραμμάτων σε ένα συναρθρωμένο σχεδιασμό για ολόκληρη τη μητροπολιτική Θεσσαλονίκη.

## 2. Πυλές σχεδιασμού.

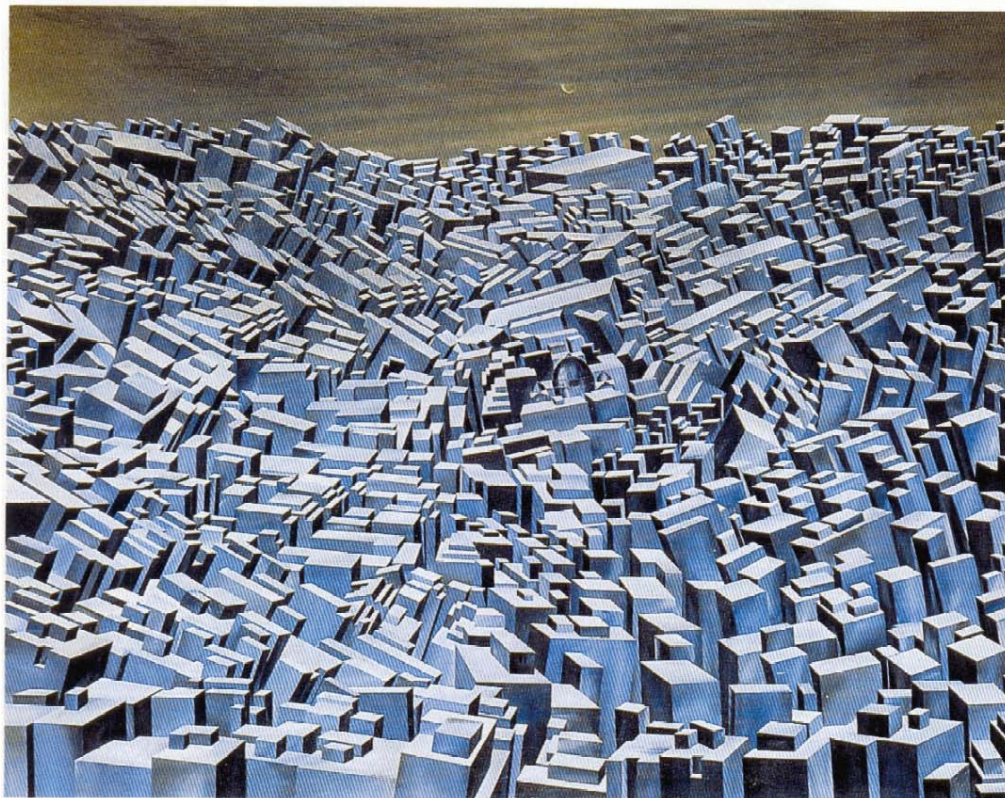
**Α.** Το 1997 στη Θεσ/νίκη, Πολιτιστική Πρωτεύουσα (Π.Π.) της Ευρώπης, υλοποιήθηκε ένα αξιόλογο πρόγραμμα πολιτιστικών και κοινωνικών υποδομών, που αναδιοργάνωσε τη γεωγραφία του Πολεοδομικού Συγκροτήματος (ΠΣΘ).

Οι παρεμβάσεις διαρθρώθηκαν σε πέντε (5) κεφάλαια :

**1ο.** Η επέκταση του μητροπολιτικού χώρου (παράδειγμα : η ανάπτυξη του 1ου προβλήτα στο λιμάνι, με νέες χρήσεις και λειτουργίες)

**2ο.** Οι πύλες της Θεσσαλονίκης (παράδειγμα : ο αναοχεδιασμός του Αεροδρομίου «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ»)





Δανιήλ Γουναρίδης: Η Πόλη (Εθνική Πνακοθήκη)

3ο. Οι μειζονες αστικές ανα-  
πλάσεις (παράδειγμα : οι αποκα-  
ταστάσεις αγορών Βλάλη κ.λ.π.,  
ο νέος πολιτιστικός άξονας του Λ.  
Πύργου, οι πύλες της ΔΕΘ κ.λ.π.)

4ο. Η ιστορική φυσιογνωμία  
της πόλης (παράδειγμα : Αρχαία  
Αγορά - Ανάκτορα Γαλεριού,  
Επταπύργιο κ.λ.π.)

5ο. Τα κύρια πολιτιστικής  
υποδομής (παράδειγμα : Θέατρα,  
μουσεία, πινακοθήκες)

Ταυτόχρονα ένα ευρύ πρόγραμμα  
αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, που  
εν πολλοίς δεν υλοποιήθηκε πέτυ-  
χε ορισμένα κρίσιμα ερωτήματα

για το πρόσωπο της Θεσσαλονί-  
κης, πέτυχε να τα καταστήσει  
μέρος του ευρύτερου προβληματι-  
σμού για τη φυσιογνωμία της σύγ-  
χρονης ευρωπαϊκής πόλης.

Έτσι, υλοποιήθηκαν διεθνείς δια-  
γωνισμοί για :

- Το τόξο των δυτικών ουνοικιών.  
Νέοι κοινόχρηστοι χώροι.
- Τον ανασχεδιασμό του άξονα  
της Αριστοτέλους.
- Την ανάδειξη του θαλάσσιου  
μετώπου της Θεσσαλονίκης.
- Την αστική θαλάσσια συγκοινω-  
νία (ανάμεσα στην πόλη και τη  
θάλασσα).

Επίσης, έγιναν πολλοί πανελλήνι-  
οι αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί για  
θέματα ανασχεδιασμού και ανα-  
πλάσεων, δημιουργώντας ένα  
πλούσιο υλικό για ιδέες και σχε-  
διασμούς στο μέλλον .

**Β. Το στρατηγικό σχέδιο βιώσι-  
μης ανάπτυξης**, που έχει επεξεργα-  
στεί ο Οργανισμός Ρυθμιστικού,  
αξιοποιεί τα διδάγματα από τη  
διαχείριση της Π.Π. και από την  
πρόσφατη ευρωπαϊκή εμπειρία.

Το σχέδιο αυτό έχει ως στόχο την  
ένταξη των πρωτοβουλιών δημο-  
οίου και ιδιωτικού τομέα σε ένα

οινολικό – ενιαίο πλαίσιο. Συνιστά την κοινή διακρίβυξη της **συμμαχίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη** της μητροπολιτικής περιοχής, όλων των φορέων της Θεσσαλονίκης.

Ως προς την **οργανωτική δομή** διακρίνουμε : το όργανο πολιτικής πρωτοβουλίας και υποστήριξης, το φορέα συντονισμού και διαχείρισης, το συμβούλιο στρατηγικού σχεδιασμού.

Ως προς τους βασικούς τομείς δράσης εξειδικεύονται **επιχειρησιακά σχέδια**: Διακυβέρνησης, ανιαγωνιστικότητας, Απασχόλησης, Υποδομών, Οικιστικής ανάπτυξης, Ποιότητας ζωής.

Αποτελεί τον οδηγό πορείας της πόλης για την πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα.

**Γ.** Ο προγραμματισμός για το μέλλον, πρέπει να υιοθετείται διαρκή οράματα της πόλης αλλά επί πλείον να μετασχηματίζει σε υλοποιήσιμο πρόγραμμα δράσης τις νέες ιδέες που γεννιούνται στη Θεσσαλονίκη.

**Η διοργάνωση της EXPO**, παγκόσμιας έκθεσης που διοργανώνεται σε ταχτά διαστήματα από τις χώρες – μέλη του Διεθνούς Γραφείου Εκθέσεων **για το 2008** βρέθηκε στο επίκεντρο, με στόχο την ανάληψή της από τη Θεσσαλονίκη. Η προετοιμασία της υποψηφιότητας, σε όλα τα στάδια αλλά κυρίως το αποτέλεσμα είναι

γνωστό. Το εγχείρημα δημιουργήσε ορισμένα νέα δεδομένα – ούτως ή άλλως – που μπορούν να επδράσιν στην εξέλιξη του Π.Σ.Θ. Για παράδειγμα η χωροθέτηση της EXPO στη Σίνδο, εκτός Π.Σ.Θ,

ισμού στους χώρους της Λ.Ε.Θ. Στα πλαίσια αυτά, έχει καιαστεί μείζον αναγκαιότητα για ολοκλήρωση τη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης η επικαιροποίηση του ρυθμιστικού σχεδίου Θεσσαλονίκης με χρηματοδότηση Γ' ΚΠΣ / ΕΠΠ Η.Ε.Ρ (650.000 €).

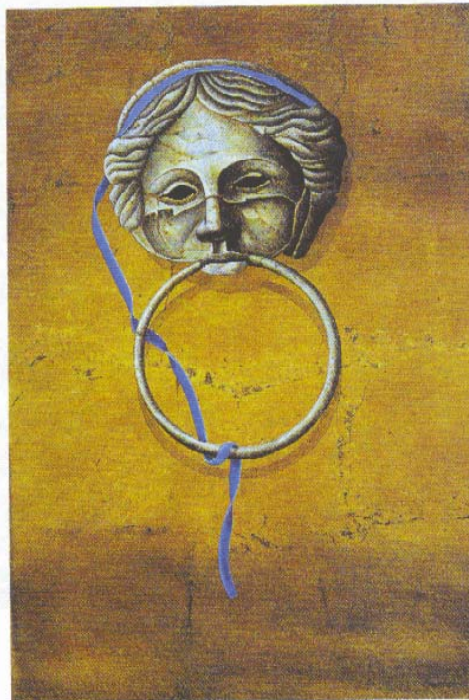
Οι άξοντες αναφοράς αυτής της επικαιροποίησης πρέπει να είναι :

- Επανακαθορισμός ορίων άμεσης επιρροής της Θεσσαλονίκης.
- Ανασχεδιασμός μητροπολιτικού χώρου.

- Μοντέλα οικιστικής ανάπτυξης, πολιτικής γης και κατοικίας.
- Ανάπτυξη δευτερογενούς – τριτογενούς τομέα.

- Προστασία γεωργικής γης.
- Ρυθμιστικός φορέας, (δομή – διοίκηση-αρμοδιότητες).

Ως ειδική, αλλά ιδιαίτερης σημασίας προτεραιότητα αναδεικνύεται η ανάπλαση της περιοχής Λαχανοκήπων κι η ανάδειξη του θαλάσσιου μετώπου κατά μήκος της δυτικής πύλης της Θεσσαλονίκης. Το πρόγραμμα, που βρίσκεται σε εξέλιξη, αναφέρεται στη δομική ανασυγκρότηση της περιοχής, στην απομάκρυνση των βυροδεφριών και του στρατοπέδου καυσίμων, στην διασύνδεση με δυτική είσοδο – οδονόδρομο – σταθμό υπεραστικών λεωφορείων. Στόχοι του προγράμματος είναι : η ενιαία αντιμετώπιση πολεοδομικού σχεδιασμού της περιοχής ως υπερτοπικού κέντρου, η χωροθέτη-



**Παπακάλης Αγγελίδης: Ελληνικό ροίκμο (Πηνακοθήκη Αθήρων)**

είχε επιβάλλει την αναγκαιότητα ανακάλυψης ενδιάμεσων συνδετικών κρίκων που θα προσέλκυναν το ενδιαφέρον της αρχιτεκτονικής, δημιουργώντας προϋποθέσεις για ένα ριζικό ανασχεδιασμό. Η ιδέα για την μόνιμη μεταφορά της Δ.Ε.Θ στην Σίνδο δημιουργεί(;) προϋποθέσεις για ένα νέο διεθνές εκθεσιακό κέντρο αφενός και για την ανάκτηση(;) των δημόσιων χώρων με τη δημιουργία μητροπολιτικού πάρκου ηρασίνου και πολι-





Νίνος Τουλούπας: Χωρίς όσον - Η καταστροφή συνετελεσθή (Εθνικόθηκαι Αθήνων)

οι και υποδοχή κεντρικών λειτουργιών, η προεξέλιξη ιδιωτικών επενδύσεων.

### Ολοκληρωμένη ανάπτυξη του βορειοδυτικού τόξου.

Η υποβαθμισμένη Δυτική Θεσσαλονίκη μετά το '97 «παρέλαβε» σημαντική περιφερειακή σημασία με έργα όπως ο πολυχώρος στη Μονή Λαζαριστών, το θέατρο στο Νταμάρι, η γενική διαμόρφωση του Επιταυργίου, ο μεγάλος αριθμός πολιτιστικών χώρων στους Δήμους.

Η προοπτική σχετίζεται με τη δυναμική παρουσία και λειτουργία της Αναπτυξιακής Εταιρείας Β/Δ Θεσσαλονίκης, που σκοπό έχει τη διαχείριση των μητροπολιτικών προβλημάτων στο επίπεδο του σχεδιασμού και της υλοποίησης στρατηγικής για την ανάπτυξη.

Η αξιοποίηση των στρατοπέδων

με την ολοκλήρωση των πολεοδομικών - αρχιτεκτονικών - οικονομοτεχνικών μελετών και την έναρξη της φάσης των έργων θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μια νέα ασυκότητα στη Δυτική Θεσσαλονίκη.

Η προοπτική υλοποίησης έργων και δράσεων με προϋπολογισμό και πηγές χρηματοδότησης μέσα από ένα τοπικό στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης της Βορειοδυτικής Θεσσαλονίκης θα συμβάλουν για την πολεοδομική - οικιστική αναβάθμιση της περιοχής. Το τοπικό αυτό σχέδιο πρέπει να εκτιμώσεται σε τρεις (3) άξονες :

(α). Οικονομία - ανάπτυξη.

(β). Περιβάλλον - υποδομές - ποιότητα ζωής.

(γ). Κοινωνική συνοχή - απασχόληση - πολιτισμός - αθλητισμός.

Οι παρεμβάσεις αιχμής εστιάζονται στις ακόλουθες ενότητες :

- Αξιοποίηση - ανάπτυξη στρατοπέδων
- Ανάδειξη θαλάσσιου μετώπου περιοχής (Μενεμένη - Λαχανοκήποι - ΟΔΘ)
- Ολοκλήρωση κυκλοφοριακών υποδομών
- Μελέτες - έργα στα πλαίσια του «Δυτικού Τόξου».

### Νέος κύκλος.

Ως γενικό συμπέρασμα προκύπτει πως η εν γένει προσπάθεια πρέπει να λήβει όλα τα χαρακτηριστικά της εξωστρέφειας με την υποδοχή νέων ιδεών και προσεγγίσεων. Πρέπει να αναλογιστούμε ότι η Θεσσαλονίκη θα είναι τόπος μετασηματισμών, κατάθεσης νέων προτάσεων που όλες μαζί θα αναισιγκροτήσουν τη μητροπολιτική περιοχή καθιστώντας την μια σύγχρονη ευρωπαϊκή πόλη ανοικτών οριζόντων, μέσα σε ένα ευρωπαϊκό περιβάλλον των πόλεων και των περιφερειών. Η προώθηση, το μπόλιασμα και η υλοποίηση των δράσεων αυτών, και άλλων, αποτελεί την αναγκαία και ικανή συνθήκη για την ουσιαστική ανασυγκρότηση του μητροπολιτικού χώρου. Αρκεί να μην ξεχαστούν οριστικά, προς όφελος επί μέρους ασύνδετων-ευκαιριακών ενεργειών (και έργων) που θα κινούνται στην αντίθετη κατεύθυνση.

<sup>10</sup> Ο Θανάσης Παππάς είναι Αρχιτέκτων - Μηχανικός, π. Αντιπρόεδρος του Οργανισμού Ρυθμιστικού Θεσσαλονίκης, Γ. Γραμματέας της Πανελληνίας Ένωσης Αρχιτεκτόνων.